

7.11.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Östersundomissa sijaitsevan Björkuddenin huvilan suojelemisesta rakennusperintölailla

HEL 2025-014365 T 10 03 10

Uudenmaan ELY-keskus on varannut Helsingin kaupungille tilaisuuden lausunnon antamiseen suojeleasiassa, Suojeluesitys rakennusperintölain (498/2010) nojalla, Helsinki, Östersundom, Björkuddenin huvilan suojele. Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunginmuseolta asiaa koskevaa lausuntoa.

Museovirasto on erityisistunnossaan 16.9.2025 päättänyt esittää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helsingin Östersundomissa sijaitsevan Björkuddenin huvilan suojelemista rakennusperintölain (498/2010) nojalla.

Suojeluesitys koskee Helsingin Östersundomissa sijaitsevaa Björkuddenin huvilaa osoitteissa Uusi Porvoontie 285-48, 285-50 ja 285-69 kiinteistöillä 91-442-7-3 ja 91-442-7-4. Pysyvät rakennustunnukset ensin mainitulla kiinteistöillä ovat 53966 (asuinrakennus) ja 61765 (talousrakennus) sekä jälkimmäisellä 53964 (yhden asunnon talo), 53965 (yhden asunnon talo), 61766 (talousrakennus), 61768 (talousrakennus) ja 54976 (talousrakennus). Björkuddenin huvilan rakennuskanta ja piha-piiri sijaitsevat Karlvikin ja Korsnässundetin välisellä niemellä. Suojeluesitys on valmisteltu yhteistyössä huvilakiinteistön omistajien Peter Liliuksen ja Mikael Liliuksen kanssa.

Björkudden on rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 8 § tarkoittamallatavalla merkittävä rakennushistorian, rakennustaiteen, erityisten ympäristöarvojen sekä kohteen käytön ja siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Sen merkitys on valtakunnallinen.

Björkuddenin historiallinen todistusvoimaisuus liittyy henkilöhistoriaan, erityisesti Zacharias Topeliukseen, mutta myös huviloiden ja 1800-luvun lopun maaseutuasumisen historiaan kaupunkien vaikutuspiirissä. Björkuddenin harvinaisuus ja ainutlaatuisuus perustuvat sen rakennusten ja ympäristön liittymiseen Zacharias Topeliuksen ja hänen perheensä elämään. Sen historiallinen tyyppisyys, samalla edustavuus sekä käytön ja fyysisten piirteiden säilyneisyys ja jatkuvuus (alkuperäisyys, kerroksisuus) liittyvät sen edustaman asumismuodon ja elämäntavan sekä siihen liittyvän rakentamisen piirteiden säilymiseen ja hyödyntämiseen yhä tänään.

7.11.2025

Erityisen merkittävä piirre on rakennusten, rakennetun viherympäristön ja maiseman keskinäinen yhteys. Vaikka rakennuksia on ajan mittaan purettu ja korjattu, on Björkuddenin käytön, rakennusten ja rakenteiden säilyneisyys ja samalla kertovuus yhä huomattava. Sitä voidaan myös vahvistaa harkituilla, tarvittaessa palauttavillakin korjauksilla. Björkuddenissa ilmenevät hyvin sen historian aikana vaihteittain ja pienimuotoisesti täydentyneet mutta myös osin hävinneet eri aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet. Se ilmentää hyvin huvilakulttuuriin liittyvän rakentamisen, hoidon ja käytön vaiheita ja merkitystä nykyisessäkin maisemassa.

Björkuddenin arvot konkretisoituvat rakennuksissa ja rakenteissa, viherympäristössä sekä niemen maisemallisessa asemassa, niemen suhteessa merenlahtiin. Vastaavasti suojelun tarve kohdistuu rakennuksiin, rakennelmiin, viherympäristöön sekä niemen muodostamaan, ihmisen muokkaamaan kokonaisuuteen. Suojelun tarve kohdistuu joiltakin osin myös rakennusten sisätiloihin. Suojelusta riippumatta pienimuotoinen, aiempia rakennusten paikkoja ja mittakaavaa hyödyntävä uudisrakentaminen on alueella mahdollista alueen arvoihin ja historiallisiin piirteisiin sovittaen. Mikäli mäen länsirinteeseen asemakaavassa osoitettu erillispienalojen rakennusoikeus tulee käytettäväksi, tulee rakentaminen toteuttaa kulttuuriympäristön suojeluarvoihin sovittaen ja niitä vaarantamatta.

Björkuddenin huvilan kulttuuriympäristökokonaisuuden arvot jo aiemmin tunnistettu. Suojeluesitys yksityiskohtaistaa näitä arvoja, joiden vaalimista puolestaan laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) edesauttaa.

Suojeluesitys on asiantuntevasti ja -mukaisesti laadittu, eikä kaupunginmuseolla ole esitykseen lisäämistä tai huomauttamista.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö